

WIE IS OSCAR ROMERO?

Oscar Romero werd geboren in het plattelandsdorp Ciudad Barrios op 15 augustus 1917. Zijn familie behoorde tot de kleine middenstand en niet, zoals het merendeel van de bevolking, tot de uitgebuite lijfeigenen, werkzaam op de plantages van de corrupte bovenlaag: enkele schatrijke families. Deze hadden alle gronden, privileges in handen en konden, reeds decennia lang, straffeloos de straatarme indianen uitbuiten, vernederen, ontvoeren en vermoorden.

Tegen die situatie groeide stilaan protest van onderuit. De armen probeerden zich te groeperen maar hun solidariteit met mekaar moesten ze bekopen met hun leven. Dat was ook het geval met de leiding in hun bevrijdingsbeweging: plattelandspriesters, religieuzen, missionarissen. De bisschoppen kozen veiligheidshalve de kant van de gevaarlijke overheid, waarvan ze ook financieel afhankelijk waren.

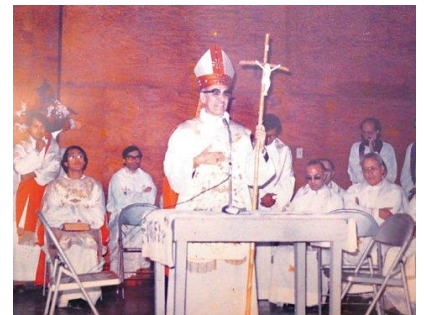
Oscar Romero volgde het seminarie in de stad San Miguel, werd tot priester gewijd in 1942. Studies volgden in Rome. **Zijn prof., de latere paus Paulus VI werd zijn vriend, en die zal hem ook blijven steunen in zijn strijd voor de rechten der armen. Het is dus niet verwonderlijk dat ze samen heilig worden verklaard!**

Als priester te midden van zijn fam.

Op bezoek bij paus Paulus VI

Tot aartsbisschop aangesteld

Oscar Romero wordt tot bisschop gewijd in 1970 en tot aartsbisschop van San Salvador aangesteld in 1977.

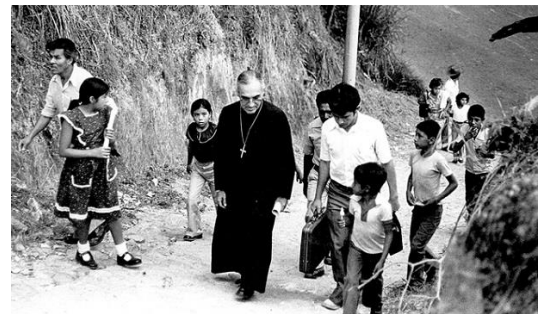
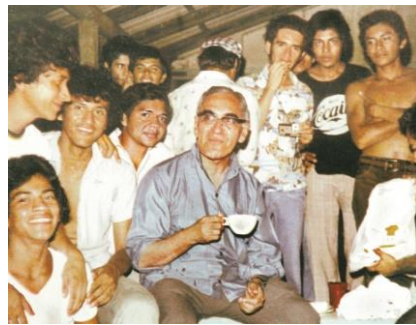
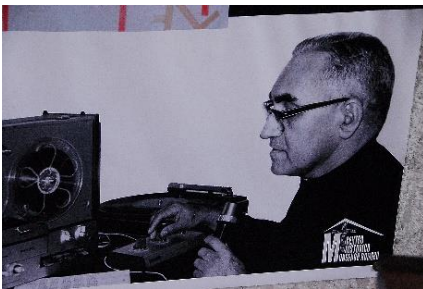
De corrupte bovenlaag was enthousiast! Van Romero hadden ze niets te vrezen. Romero was een teruggetrokken persoonlijkheid, een kamergeleerde met weinig of geen pastorale bezieling en hij was bovendien slecht ter taal. Op theologisch vlak was hij behoudsgezind. Hij kende de realiteit, de tragiek van zijn volk niet, geloofde hun verhalen niet en begreep hun smeekbeden om hulp niet.

TOT... DE GEEST WAAIT WAAR HIJ WIL...

Romero geraakt bevriend met **RUTILIO GRANDE**: jezuïet van de UCA-universiteit.

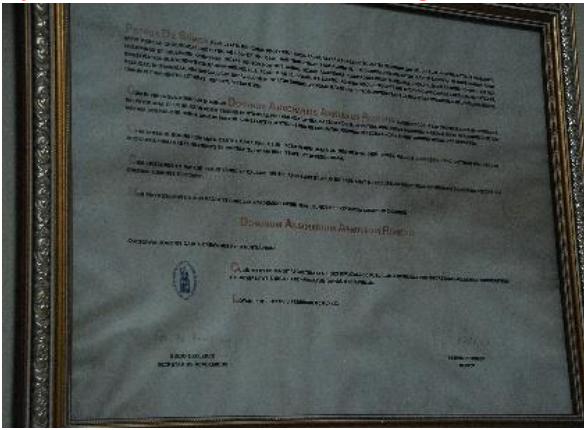
Als prof. verkondigde Rutilio Grande een bevrijdende theologie: het evangelie was en is een blijde en verblijdende boodschap, zeker voor de armen. Hij kende de realiteit van zijn volk. Want tijdens de weekends ging hij het platteland op, zag de gruweldaden van de grootgrondbezitters, beleefde met de slachtoffers hun nood, onvermogen en armoede. En beetje bij beetje leerde hij Romero de kant van de verdrukten te kiezen. En daarom werd Rutilio Grande door de machthebbers als erg gevaarlijk beschouwd. **Doodseskaders kregen de opdracht hem te vermoorden.** Romero was **terug** de bisschop van de superrijken, dacht de corrupte bovenlaag.

EEN ENORME MISREKENING! De schuchtere, bange Romero werd de onbetwiste topleider van de verdrukten. Hij gaat het platteland op, is te midden van de lijdende mensen, op hun noodoproep gaat hij in, laat elke moord of folterpraktijk als bewijs registreren. Samen met de UCA-jezuïetenuniversiteit bouwt hij een radionetwerk uit zodat zijn beroemde toespraken tot in het kleinste dorp te horen waren.

Toespraken... urenlang, elke zondag. Heel de week wordt door hem sociaal, economisch ontleed, elke vorm van de schending van de mensenrechten wordt vernoemd en aangeklaagd. Oplossingen biedt hij vanuit het evangelie, waarvan hij de zaligsprekingen centraal stelt. **Romero, de gesloten, weinig taalvaardige persoonlijkheid wordt een briljant spreker en schrijver.** In 1978 publiceert hij, samen met mgr. Rivera Damas (zijn opvolger) een herderlijk schrijven waarin zij hun theologische visie uiteenzetten. De bevrijding vanuit het evangelie werd later de bevrijdingstheologie genoemd. Een benaming en werkwijze die volgens paus Johannes Paulus II het risico inhield te belanden in linkse politieke keuzes. Zijn houding was het resultaat van eigen jeugdherinneringen en werd vooral gestimuleerd door het toenmalige politieke klimaat in de wereld. In 1979 bezocht mgr. Romero paus Johannes Paulus II. Die weigerde hem aanvankelijk te ontvangen maar aanvaardde uiteindelijk dan toch de dossiers met de bevindingen over de schending van de mensenrechten in El Salvador. Tijdens zijn bezoek aan El Salvador in 1996 knielde Johannes Paulus II voor het graf van Romero. **Voor ROMERO was de kerk GEEN politieke partij of beweging, maar een GEMEENSCHAP VAN GELOVIGEN, die vanuit het EVANGELIE wees op de sociale misstanden en de uitbuiting door dictators en daar stelling tegen nam, ongeacht of de onderdrukkers rechts, fascistisch, links of marxistisch zijn. Romero heeft NOOIT tot gewapend verzet opgeroepen. Ingendeel! Hij was een man van dialoog maar NIET tot compromissen of halfslachtige oplossingen bereid.**

Zijn inzichten en daadkracht kregen internationale waardering. Op 2 februari 1980 ontving hij van KUL het eredoctoraat DOCTOR HONORIS CAUSA.

In zijn fenomenale toespraak ontleedt hij de wortels van het kwaad, van de uitbuiting en stelt daartegenover de opdracht van de kerk als gemeenschap van gelovigen. Als de kerk nog relevant wil zijn, moet ze zich onderdompelen in de realiteit van de armen en vanuit hun werkelijkheid naar de wereld kijken en die veranderen. Als de kerk, als gemeenschap van gelovigen, niet dient, dient ze tot niets en is ze ten dode opgeschreven. Dat was zijn fundamentele boodschap.

Terug in El Salvador smeekt hij het leger niet te schieten op de eigen, arme bevolking. De redevoering eindigt met: 'Ik verbied het jullie in de naam van onze God, die bevrijding en dus liefde is'. Het wordt zijn laatste oproep. Want die man is natuurlijk gevaarlijk voor de corrupte overheid. Dus: WEG ERMEE.

Mgr. Romero woonde niet in het bisschoppelijk paleis, wel in 3 kleine kamertjes in de tuin van het ziekenhuis der armen. In de kapel van dat ziekenhuis zal hij op Goede Vrijdag 24 maart 1980 worden doodgeschoten door doodseskaders in opdracht van extreem-rechtse politici (bevestigd door het rapport VN). Bij de vredesonderhandelingen (1993) zullen deze politici een amnestiewet afdwingen, waardoor veroordeling en straf onmogelijk worden. Een wet, die door de slachtoffers van de burgeroorlog tot op vandaag nog erg wordt aangevochten.

Zijn slaapkamer

Zijn woning

De moord

Op zijn begravenis in de kathedraal van San Salvador waren duizenden en duizenden armen aanwezig. Ze mochten de kathedraal niet binnen en werden samengedreven op het plein er voor en vanop de regeringsgebouwen beschoten. Er vielen honderden doden en gewonden. Ook op de kist van Romero werd geschoten. Hij kon niet dood genoeg zijn. Zijn lichaam werd 'weggestopt' onder een betonnen blok in de crypte van de kathedraal. Zijn graf eren, was levensgevaarlijk.

MAAR OOK IS DAT EEN MISREKENING GEBLEKEN!

Zijn graf werd een bedevaartsoord.

Meer zelfs, de armen kwamen massaal in protestmarsen op straat.

NA 1980

Na de moord op mgr. Romero breekt officieel de burgeroorlog uit, die in feite ondergronds al jaren woedde. De ellende was niet te overzien: duizenden en duizenden slachtoffers, massagraven (die men nu pas ontdekt) vluchtelingen, verplichte kindsoldaten... De burgeroorlog (die door geen van beide partijen kon gewonnen worden) eindigt officieel in 1992 met een wankel vredesakkoord. De uitvoering ervan? We wachten. En ondertussen glijdt het land af in chaos, criminaliteit en vluchtelingen, die hopen op een (beter?) bestaan elders.

De bevrijdende boodschap van mgr. Romero werd niet met hem begraven. Ze werd verder uitgewerkt door zijn opvolger mgr. Rivera Damas en door de UCA- jezuïetenuniversiteit. Op 18 nov. 1989 werden alle jezuïeten (op 1 uitgezonderd wegens toevallige afwezigheid) samen met hun huishoudster en haar dochter vermoord door doodseskaders. Hun hoofden werden in stukken geschoten.

Er ontstaat een klimaat van angst rond de naam Romero. Hij wordt belasterd en in diskrediet gebracht. Er moet over hem gezwegen worden. Zwijgen doen ze vooral niet en zeker niet in België. Er ontstaan gemeenschappen en studiegroepen rond zijn ideeën, scholen worden naar hem genoemd, in kerken wordt zijn foto opgehangen.

-Het eerste officiële eerbetoon krijgt hij van de Anglicaanse kerk in een standbeeld in de Westminster Abbey in Londen. Zijn sterfdatum wordt opgenomen in hun liturgische kalender (1998).

-Obama knielt voor het graf van mgr. Romero met de woorden: 'de bisschop der armen is vandaag voor ons een inspiratie en de belangrijkste geestelijke leider van El Salvador' (2011).

-De vele internationale vragen aan het Vaticaan om mgr. Romero zalig te verklaren worden door paus Johannes Paulus II en Benedictus XVI genegeerd. Meer zelfs, de bevrijdingstheologen, die de aanvraag mede ondertekenden, wordt spreekverbod opgelegd.

MAAR NU IS ER PAUS FRANCISCUS: een Argentijn en jezuïet

Zijn pontificaat wordt tot op heden gekenmerkt door zijn zorg voor de armen en door ecologische bekommernis. De relatie tussen uitbuiting, armoede, oorlog en ecologische verwaarlozing bewijst hij wetenschappelijk schitterend in zijn encycliciek: **Laudato si** (2015). En zoals mgr. Romero biedt hij oplossingen aan vanuit de bevrijdende boodschap van het

evangelie. Is het dan verwonderlijk dat mgr. Romero in El Salvador de patroonheilige is van de ecologische bewustmaking? Een beweging waaraan SASEL vzw via zijn werkgroep ECO-VIDA zeer actief deelneemt.

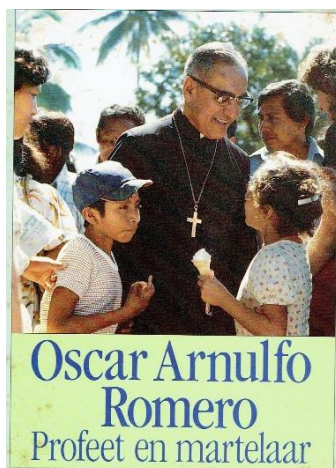
-Paus Franciscus verklaarde mgr. Romero zalig: 2015.

-Mgr. Rosas Chavez, die in Leuven studeerde en directe medewerker was van mgr. Romero, wordt tot kardinaal verheven in 2017. De enige kardinaal ooit in El Salvador. Zijn woorden: ' **We beleven een spirituele aardbeving. Een totale ommezwaai. Onze mensen begrijpen opnieuw de strijd van mgr. Romero, zijn inzet. Ze durven opnieuw een engagement aan. Een hele volk vol ellende krijgt weer hoop**'.

VANUIT DIE HOOP HEEFT SASEL vzw altijd geleefd en gewerkt...

Met kardinaal Rosas Chavez

Auteur: William Aragon